

ОБРАЗАЦ 5**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА ВАСПИТАЧЕ И ПОСЛОВНЕ
ИНФОРМАТИЧАРЕ – СИРМИЈУМ****ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ЗАВРШНОГ МАСТЕР РАДА**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:
1. Датум и орган који је именовао комисију: 27.05.2025..године: Наставно-стручно веће Високе школе струковних студија за васпитаче и пословне информатичаре – Сирмијум, Сремска Митровица.
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, и назив високе школе струковних студија и установе у којој је члан комисије запослен: Др Тања Панић, ментор (професор струковних студија, психолошка хрупa предмета, Висока школа струковних студија – Сирмијум, Сремска Митровица Др Марта Дедај ,професор струковних студија, педагошка група предмета Висока школа струковних студија – Сирмијум, Сремска Митровица Ивана Мацаревић, мастер васпитач, ПУ „Звездара”, вртићи: Облачак, Дуга и Чигра
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:
1. Сања, Мирослав, Миленковић 2. 30.06.1988., Шабац, Србија 3. Година уписа 2023. ,Струковни мастер васпитач 4. Студијски програм: Струковни мастер васпитач Година уписа: 2023. Број индекса: 40/2023-М
III НАСЛОВ ЗАВРШНОГ РАДА: Дечија игра као фактор емоционалног развоја детета у предшколском узрасту

IV ПРЕГЛЕД ЗАВРШНОГ РАДА:

Завршни мастер рад је написан на 61 страни и садржи 14 графикона, литературу (35), 1 анкету од 22 питања у делу рада под називом Прилог 7 слика и 1 табелу. Текст завршног мастер рада садржи следећа поглавља: Увод, Дечја игра, Развој емоција, Организација дечије игре, Значај игре за емоционални развој предшколског детета, Методолошки приступ истраживања, Карактеристике узорка, Дискусија резултата, Предлози за унапређење праксе засновани на налазима, Закључак, Литература, Прилози.

У поглављу Увод истиче се да је у предшколском и раном школском узрасту важно обезбедити богата перцептивна искуства и повезати чулно опажање са мисаоном прерадом и вербалним појмовима, јер опажање и општи развој делују једно на друго. Наглашава се да се перцепција учи и да без вежбања остаје површина, што може успорити интелектуални напредак. Игра се представља као специфичан начин учења који реструктурира искуство и развија комбинаторичку флексибилност. Зато се тражи еластичан систем игара и подстицајна, структурирана средина у којој је дете активно кроз манипулацију предметима и чулима.

У Теоријском делу рада најпре се разматра дечја игра као доминантна активност предшколског узраста, која детету омогућава стваралаштво, слободу избора, пробање улога и “вежбање” живота у безбедном оквиру. Објашњава се како игра није само забава, већ простор у коме дете учи кроз активност, уз посебан нагласак на социокултурни приступ који истиче значај сарадње са одраслима и напредовање у зони наредног развоја. Затим се описују кључне одлике игре, као што су пријатност, спонтаност, машта, правила и различити мотиви учешћа, као и основни облици игре (функционална, конструктивна, игре улога, игре са правилима), који се мењају са узрастом и развојем детета. У делу о развоју емоција приказују се психолошка полазишта и питања о односу урођеног и наученог у емоционалном реаговању, као и ранији доприноси разумевању темперамента и повезаности емоција са телесним процесима. Потом следи објашњење физиолошких теорија које различито тумаче редослед настанка телесних промена и субјективног доживљаја емоције. Описује се ток развоја емоција у раном детињству кроз диференцијацију од општег узбуђења ка основним емоционалним реакцијама, као и карактеристике дечјих емоција које се разликују од одраслих по интензитету, учесталости и начину испољавања. На крају се теоријски део повезује са педагогијом вртића кроз организацију игре, улогу васпитача као планера, посматрача и суиграча и значај простора, времена и материјала у подстицању саморегулације, сарадње и конструктивног испољавања емоција. Посебно се истиче да је игра природан и ефикасан начин учења, јер дете у игри експериментира, решава проблеме и развија потенцијале, док истовремено “ослобађа и развија” осећања и гради односе са другима, што је основа емоционалног развоја.

У поглављу Методолошки део најпре се одређује предмет истраживања као улога дечије игре у емоционалном развоју предшколске деце, са фокусом на то колико васпитачи умеју да користе различите типове игре да би подстакли емпатију, емоционалну регулацију, социјалне вештине и самопоуздање, као и како се у том процесу посматра улога породичног окружења и сарадње родитеља и васпитача. Затим се формулише циљ да се испита способност васпитача да игру користе као средство за подстицање емоционалног развоја и да се утврди њихова обученост и свест о значају различитих типова игре, уз разматрање породичне подршке и сарадње са вртићем. У задацима и хипотезама наглашава се испитивање информисаности и компетенција васпитача, улоге породице и стручног усавршавања, као и претпоставка да су васпитачи у значајној мери свесни улоге игре и да примењују различите типове игре у пракси. Истраживање је постављено дескриптивно, примењено је анкетирање и анкетни лист као инструмент. Узорак је пригодан, 50 васпитача из три вртића на Звездари, све испитанице су жене, просечне старости 45 година.

У поглављу Резултати истраживања приказано је како васпитачи повезују дечју игру са емоционалним развојем и које исходе у пракси најлакше препознају. Налази показују да се игра најчешће доживљава као простор у коме деца развијају емпатију и самопоуздање, док се аспекти

попут саморегулације и емоционалне стабилности ређе препознају као непосредан исход, што указује на потребу да се у планирању игре више осмисле активности које систематски граде контролу импулса и стабилизацију афекта. Истовремено, истиче се да је улога породице у подстицању емоционалног развоја веома важна, па се партнерство вртића и родитеља види као кључна подршка емоционалним компетенцијама детета. У пракси се често запажа да кроз игру део деце испољава напредније емоционалне и социјалне вештине, али се препознаје и потреба за јаснијим инструментима праћења тих компетенција. Добијени налази такође указују да васпитачи често уочавају полне разлике у емоционалном развоју кроз игру, као и да се као снажан утицај издваја родитељско укључивање, при чему се чешће наглашава већа улога мајке у односу на оца.

У поглављу Дискусија резултата анализирани су налази који потврђују полазну претпоставку да је игра стабилан и препознатљив механизам подршке емоционалном развоју у предшколском контексту, при чему се истиче да јачина и структура ових ефеката зависе од начина организације игре, педагошког поступања и подршке породице. Васпитачи најчешће препознају да игра посебно доприноси развоју емпатије, самопоуздања и саморегулације, док се емоционална стабилност ређе издваја као непосредан исход. Ово се тумачи тиме да су социјално-емоционалне промене видљивије у дејим интеракцијама, док сложенији унутрашњи регулациони процеси захтевају континуирано и систематско праћење. Посебно се наглашава значај кратких рефлексја после игре, јасног именовања емоција и увођења рутине и правила, јер то помаже да се спонтани исходи постепено претварају у намерно подстакнуте развојне ефекте.

У поглављу Предлози за унапређење праксе засновани на налазима истиче се да се даље унапређење треба ослонити на оно што у пракси већ даје највидљивије ефекте, а то су игре које подстичу емпатију, самопоуздање и саморегулацију, али тако да се општа свест васпитача претвори у јасно осмишљене и одрживе поступке у групи и дому. Наглашава се потреба за увођењем кратких, рутинираних рефлексја после игре и „емоционалних пауза“ у којима дете именује осећање и повезује га са понашањем и последицом. Посебан акценат ставља се на осмишљену сарадњу са породицом кроз кућне мини-игре које прате вртићке рутине, као и на једноставно праћење исхода како би се планирање игре систематски прилагођавало потребама деце.

У поглављу Закључак сумира се да добијени налази, иако ограничени тиме што су засновани на самопроценама васпитача и локалним контекстом вртића, ипак дају јасну слику о значају игре за емоционални развој предшколског детета. Истиче се да је највећи простор за напредак у прецизнијем обликовању педагошког поступка, кроз јасна правила и улоге у игри, краткудампак редовну емоционалну рефлексју, доследно именовање емоција, снажнију унакрсну подршку вртић–породица и континуиран професионални развој васпитача. Такође се наглашава да будућа истраживања треба да укључе посматрање понашања деце, лонгитудинално праћење и експериментално поређење ефеката различитих жанрова игре, уз систематичније укључивање родитеља. На крају се потврђује теза да је игра, када је структурисана и социјално осмишљена, најпродуктивнији контекст за развој емоционалних компетенција у предшколском узрасту.

Поглавље Литература садржи приказ доступних сазнања из литературе.

Поглавље Прилог чини упитник од 22. питања.

V ВРЕДНОВАЊЕ ЗАВРШНОГ РАДА:

Сања Миленковић је завршни мастер рад урадила у складу са образложењем које је дато у пријави теме завршног мастер рада. Текст завршног мастер рада садржи неопходне елементе који приказује актуелне теоријске поставке. Коришћена је адекватна и препоручена методологија, резултати завршног мастер рада јасно презентовани. Кандидаткиња је у завршном мастер раду истакла значај игре у предшколском и раном школском узрасту. Игра као доминантна активност предшколског узраста подстиче развој различитих развојних аспеката, између сталих веома је значајан фактор у развоју социоемоционалних компетенција. Циљ истраживања је био да се испита улога дечије игре у емоционалном развоју предшколске деце, и да се сагледа улога и начин рада васпитача у овом процесу. Васпитачи најчешће препознају да игра доприноси развоју емпатије, самопоуздања и саморегулације. Васпитачи наглашавају значај кратких рефлексија после игре, јасног именовања емоција и увођења рутина и правила, у циљу подстицања ове сфере развоја. Рад има јасне смернице, кроз унапред поменута, за унапређење праксе.

Комисија позитивно оцењује теоријски приказ, методологију истраживања и тумачења резултата, као и допринос пракси овог завршног мастер рада.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА ЗАВРШНОГ РАДА И ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене рада, комисија предлаже:

- да се завршни рад прихвати а кандидату одобри одбрана

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Тања Панић, проф. (ментор)

Др Марта Дедај, проф. (члан комисије)

Ивана Мацаревић, мастер васпитач (члан комисије)